

LA FI DE LA MORATÒRIA CONCURSAL: QUÈ SIGNIFICA I QUÈ IMPLICA.

Article núm. 11

20.06.2022

JURÍDIC

Irene Mallo

Advocada

Departament Jurídic

irene@mallolassessors.com

Segurament molts de vosaltres haureu escoltat que el proper 30 de juny finalitza el termini de la moratòria concursal aprovada a conseqüència de la Covid-19. A través d'aquest article intentarem explicar-vos què significa la fi d'aquesta moratòria i què suposa, i per aconseguir-ho hem de començar explicant-vos unes breus nocions importants del concurs de creditors per poder entendre l'origen de la moratòria.

Vagi per davant que esteu davant una autèntica defensora del procediment concursal. Utilitzat de forma pertinent i quan toca, serveix a les empreses per poder aturar situacions de crisi financera i de falta de liquiditat i, alhora, els hi permet adaptar-se a la seva nova situació i poder seguir desenvolupant la seva activitat empresarial o professional en base a un conveni lligat a un pla de pagaments i un pla de viabilitat. El problema, en aquest país, és que el concurs està profundament estigmatitzat i vinculat a la idea que sol·licitar un concurs suposa tancar l'empresa quan l'objectiu de la llei és justament el contrari. També és cert que el fet de presentar concurs de creditors pot suposar a l'empresa una publicitat negativa i un tancament de portes per part de proveïdors. Això no ajuda a l'hora de prendre la decisió de sol·licitar concurs de creditors.

El procediment concursal es pot engegar tant per la pròpia empresa, considerant-se llavors com un *concurso voluntari*, o bé per qualsevol dels seus creditors (complint un seguit de requisits), denominat *concurso necessari* en aquest darrer cas. L'article 5 del *Text Refós 1/2020 pel que s'aprova el Text Refós de la Llei Concursal* (TRLR en endavant)

regula el moment en el que cal instar un procediment concursal per part de l'empresa. Concretament el termini per sol·licitar un concurs de creditor és el de dos mesos des de la data en que es conegui l'estat de la insolvència, és a dir, des del moment en que no es tingui liquiditat per afrontar els pagaments a curt o mitjà termini a tercers. Quan no puguis pagar o preveguis que no podràs pagar en breu, tens dos mesos per instar el concurs de creditors. I què passa si no l'instes? Doncs que llavors poden entrar en joc responsabilitats solidàries dels deutes socials que es generin. I qui pot ser considerat responsable solidari dels deutes? Doncs les persones que estan legitimades per presentar la sol·licitud de concurs de creditors: els membres dels òrgans d'administració de les societats (art. 3.1 del TRLC). Per tant, els membres de l'òrgan d'administració d'una societat que no sol·licitin concurs de creditors dins el termini dels dos mesos des de que coneguin la situació d'insolvència, corren el risc que se'ls hi puguin derivar els deutes amb tercers, en qualitat de responsables solidaris. Casi res. Se us deuen haver passat les ganes de ser administradors de qualsevol entitat mercantil ...

Tot el que us hem explicat fins ara servirà per entendre el perquè es va aprovar la moratòria concursal a l'abril de 2020. Com s'origina la moratòria? Degut al Covid-19 es preveia una evident manca de liquiditat per part de les empreses, manca de liquiditat que podria suposar que aquestes entressin en situació d'insolvència i que, per tant, suposés que els diferents òrgans d'administració instessin concursos de creditors als efectes d'evitar la seva responsabilitat personal solidària vers els creditors. Arrel d'això a través de l'article 11 del *Real Decreto-Ley 16/2020 de 28 d'abril, de medidas procesales y organizativas para hacer frente al COVID-19 en el ámbito de la Administración de Justicia*, es va decretar que fins el 31 de desembre de 2020 les empreses que estiguessin en situació d'insolvència no tindrien el

deure de sol·licitar la declaració de concurs i, alhora, els concursos necessaris (els instats per creditors) no serien admesos a tràmit. Amb aquesta mesura es pretenia aturar un allau de concursos als diferents Jutjats Mercantils i, al mateix temps, amb les mesures financeres decretades pel Govern (préstecs ICO, ERTOS, ajuts als autònoms, etc.) es pretenia solventar, total o parcialment, la falta de "cash" a les empreses. Tot això, a més, excloent responsabilitat solidària als membres dels òrgans d'administració. És important destacar que, tot i aprovar-se aquesta moratòria, l'opció de sol·licitar concurs mai s'ha desactivat, és a dir, que les empreses han pogut sol·licitar concursos en plena pandèmia, ara bé, no se'ls hi donava tràmit.

El 19 de setembre de 2020 es va publicar al BOE la *Ley 3/2020, de 18 de setembre, de medidas procesales y organizativas para hacer frente al COVID-19 en el ámbito de la Administración de Justicia*. A través d'aquest text normatiu es derogava el Real Decreto-Ley 16/2020 però a través del seu article 6 tornava a regular-se un règim especial de la sol·licitud de declaració de concurs de creditors en el mateix sentit que el regulat a l'article 11 del text derogat. D'aquesta manera ratificava que fins el 31 de desembre de 2020 no existiria el deure de sol·licitar concurs de creditors per part de les empreses que estiguessin en situació d'insolvència i, al mateix temps, no s'admetrien els concursos necessaris.

A conseqüència que l'epidèmia causada per la COVID-19 s'allargava, el termini previst en aquest article 6 de la Ley 3/2020 s'ha anat modificant en quant a la data límit prevista per la moratòria concursal. Així doncs la darrera modificació d'aquest article es produeix amb el *Real Decreto-Ley 27/2021, de 23 de noviembre*, a través del qual s'allarga la moratòria concursal fins el proper 30 de juny de 2022. D'aquesta manera, el còmput dels dos mesos a comptar per instar la declaració de concurs començarà a comptar a partir de l'1 de juliol de 2022. Si alguna empresa està en situació d'insolvència i els seus òrgans d'administració no sol·liciten el concurs, la seva responsabilitat ja podria veure's afectada.

Pel que sembla no està previst allargar més aquesta moratòria i això implica que sigui possible que a partir del proper 1 de juliol es produeixi un allau de sol·licituds de concursos de creditors donat que moltes empreses poden tenir problemes de liquiditat, no només per l'efecte Covid-19, sinó perquè també hi hem de sumar una crisi de matèries primeres inèdita, una inflació disparada en gran mesura a conseqüència de la guerra a Ucraïna i, a sobre, les entitats financeres no estan ajudant a allargar les carències dels préstecs ICO Covid. Tota

aquesta situació es transforma en una bomba de rellotgeria a gran escala que pot suposar un col·lapse brutal als Jutjats Mercantils on no només tractes assumptes concursals sinó també altres assumptes.

Tot i la moratòria concursal, des d'aquest despatx, sempre hem aconsellat sol·licitar concurs de creditors en situacions extremes. Penseu que en el cas d'instar-se execucions administratives o judicials per deutes de les empreses, l'única manera d'aturar-les és instant el concurs de creditors. Per tant, no només depures responsabilitats de cara als òrgans d'administració sinó que també pots "parar el cop" de les execucions instades per Administracions o creditors que poden generar embargaments de facturació o saldos de qualsevol tipus, entre altres accions.

En fi, veurem que passa a partir de l'1 de juliol però el panorama no és gaire favorable per les empreses. Per evitar aquest allau de sol·licituds de concursos es comenta que el Govern tractarà d'aprovar i publicar abans del 30 de juny la nova regulació en matèria concursal que trasposarà la Directiva (UE) 2019/1023, és més, la transposició d'aquesta text normatiu europeu és un dels motius pels quals es va ampliar el termini de la moratòria al 30 de juny de 2022. Ara bé, no sé quines mesures es poden preveure a la nova regulació que puguin evitar les sol·licituds concursals i, alhora, que puguin revertir el % de liquidació de les empreses que acudeixen al procediment concursal. Pensem que cada empresa que se'n va a liquidació suposa pèrdua de llocs de feina, de riquesa i, depèn del cas, de talent. Veurem.